

Lokaal beleid voor een sterkere mentale gezondheid

Mentale gezondheid beïnvloedt welzijn, veiligheid en deelname aan de samenleving. Gemeenten maken hierin het verschil. Zij voorkomen psychische problemen, organiseren passende zorg en ondersteunen inwoners bij herstel en meedoen.

Als lokale bestuurder of beleidsmaker bepaalt u mede het mentaal welzijn in uw gemeente

In dit pamflet staan zeven concrete actielijnen. Zo versterkt u lokaal beleid voor mentale gezondheid.

1. Zorg dichtbij: basisfunctionaliteiten in elke regio

Zorgorganisaties zijn met het Rijk en gemeenten in gesprek geweest over een aanvullend zorg en welzijnsakkoord (AZWA). Daar hebben ze afgesproken dat iedere regio een basisniveau van mentale zorg en ondersteuning zou moeten bieden.

- Laagdrempelige steunpunten voor mentale hulp
- Ondersteuning bij wachttijden en snelle doorverwijzing
- Directe consultatie tussen sociaal domein en ggz
- Preventieve aanpak van eenzaamheid
- Toeleiding naar werk voor mensen met psychische problemen

👉 Ontwikkel gemeentelijk beleid op deze punten. Zorg voor structurele financiering en samenwerking met zorg- en welzijnspartners.

2. Eén team rond de inwoner: samenwerken in het sociale domein

Mensen met mentale problemen hebben vaak op meerdere terreinen hulp nodig. Goede samenwerking voorkomt uitval en crisissituaties.

- Heldere afspraken tussen ggz, huisartsen, wijkteams en sociale diensten
- Regionale samenwerkingsverbanden en standaardcontracten om bureaucratie te verminderen
- Interdisciplinaire teams voor inwoners met complexe problemen

👉 Zorg dat elke inwoner één aanspreekpunt heeft voor zorg en ondersteuning. Dat vereist een goed samenwerkend zorgnetwerk en voorkomt dat inwoners moeten zoeken naar het juiste loket.

3. Gezonde keuzes stimuleren: preventie en verslavingszorg

Investeren in preventie levert maatschappelijke baten op en vergroot veerkracht.

- Neem mentale gezondheid op in lokale preventieakkoorden
- Versterk stressbestendigheid, weerbaarheid en leefstijl
- Werk met scholen aan mentale gezondheid van jongeren
- Investeer in verslavingspreventie en vroegsignalering

👉 Begin vandaag met investeren in mentale gezondheid van morgen.

4. Jeugd en gezinnen: tijdig en passend ondersteunen

Kinderen en jongeren verdienen de juiste hulp op het juiste moment. Gemeenten organiseren deze hulp en zorgen voor soepele overgangen.

- Voorkom problemen in kwetsbare gezinnen met vroegtijdige hulp
- Zorg voor een goede overgang van jeugdzorg naar volwassenen-ggz
- Organiseer crisiszorg en preventieve jeugdhulp regionaal
- Bouw aan sterke lokale teams voor gezinnen

👉 Geef jongeren een gezonde start en gezinnen duurzame ondersteuning.

5. Wonen als basis: herstel begint thuis

Een veilige en stabiele woning is cruciaal voor herstel. Gemeenten hebben de sleutel in handen.

- Bied voldoende betaalbare woningen voor mensen uit de ggz of forensische zorg
- Ontwikkel woon-zorgoplossingen met corporaties en zorgpartners
- Voorkom dakloosheid met signalering en begeleiding

👉 Integreer zorg en wonen in beleid én uitvoering.

6. Zorg en veiligheid verbinden: buurtgerichte aanpak

Sommige inwoners hebben intensieve begeleiding nodig om overlast en escalatie te voorkomen. Combineer zorg en veiligheid in de wijk.

- Richt meldpunten 'zorgwekkend gedrag' in
- Ondersteun bemoeizorgteams per wijk
- Stem veiligheidsbeleid af met ggz-partners
- Realiseer specifieke woonvormen voor mensen met complexe problematiek

👉 Veiligheid groeit waar zorg op tijd komt.

7. Meedoen loont: werk en participatie als herstelroute

Werk geeft structuur, zingeving en sociale verbondenheid. Gemeenten stimuleren participatie van mensen met psychische kwetsbaarheid.

- Begeleid inwoners naar werk of dagbesteding
- Ondersteun werkgevers bij inclusief werkgeverschap
- Zet ervaringsdeskundigen in binnen de ggz
- Verminder administratieve lasten bij inkoop

👉 Werk en participatie versterken mentale gezondheid én de samenleving.

Kies voor mentale gezondheid in uw gemeente

Een mentaal veerkrachtige samenleving begint lokaal.

- 📌 Zet mentale gezondheid op de agenda
- 👥 Werk samen met zorg-, onderwijs- en veiligheidsorganisaties
- ✅ Kies voor beleid dat preventie, participatie en passende zorg verbindt

Meer weten?

Lees de kennisbundel [Gemeenteraadsverkiezingen 2026: Mentaal gezond in de regio](#), bekijk het regioplan of neem contact op met uw regionale ggz-partner.